

ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Анотація. Висвітлено проблему корупційних діянь в Україні. Запропоновано методи протидії корупції та обґрунтовано механізм доступу громадян до інформації про діяльність органів державної влади.

Аннотация. Освещена проблема коррупционных деяний в Украине. Предложены методы противодействия коррупции и обоснован механизм доступа граждан к информации о деятельности органов государственной власти.

Annotation. The article deals with the problem of the corruption in Ukraine. The methods of the combating corruption are given and the mechanism of the public access to information about the activities of the public authorities is determined.

Ключові слова: корупція, органи державної влади, заходи щодо запобігання та протидії корупційним правопорушенням.

На сучасному етапі однією з основних реальних та потенційних загроз національній безпеці України, стабільності в суспільстві є поширення корупції, хабарництва в органах державної влади, зрощення бізнесу і політики, організованої злочинної діяльності [1].

Це потребує негайного вжиття системних та послідовних заходів, які мають комплексний характер і базуються на єдиній Національній антикорупційній стратегії на 2011 – 2015 роки [2].

Проблеми формування та реалізації державної політики у сфері протидії корупції в Україні вивчаються вітчизняними аналітичними центрами. Не залишилися ці проблеми й поза увагою міжнародної наукової спільноти.

Так, наприклад, згідно з Індексом сприйняття корупції міжнародної організації Transparency International [3], Україна у 2011 році посіла 152 місце із 183: має лише 2,3 бала і поділяє сходинку разом з Таджикистаном, відстаючи від Росії, Білорусії і Азербайджану – всі 143 місце, 2,4 бала. Україна розташована поруч із такими країнами, як Уганда, Того, Республіка Конго тощо. У 2010 р. вона посіла 134 місце із 178, у 2009 р. – 146 місце із 180, у 2008 р. – 134 місце із 180, у 2007 р. – 118 із 179, у 2006 р. – 99 із 163, у 2005 р. – 107 із 158 [4].

Нині порушена проблематика є надзвичайно актуальною. Її висвітлювали у своїх працях такі вітчизняні вчені, як: Костенко О. М., Дрьомов С. В., Кальниш Ю. Г. та ін. Разом з тим, незважаючи на наявність значного надбання, сучасна практика потребує подальшого теоретично-методичного та науково-прикладного забезпечення.

Мета дослідження – визначити методи протидії корупції та запропонувати схеми доступу громадян до інформації щодо діяльності органів державної влади.

В умовах соціально-економічних реформ, які наразі здійснюються в державі, пріоритетними напрямками антикорупційної політики мають стати виявлення та усунення умов, що сприяють або можуть сприяти виникненню корупції, а також запобігання спробам їх створити.

Слід погодитися з думкою вітчизняних вчених Дрьомова С. В. та Кальниша Ю. Г. [5], що, незважаючи на докладені зусилля й деякі досягнення, в Україні належить здійснити ще чимало реформ у галузі протидії корупції.

Серед основних напрямів, що заслуговують першочергової уваги, є:

- приведення бюджетної системи України відповідно до міжнародних стандартів;
 - реформування системи державного управління, зокрема, шляхом прийняття нового рамкового закону про державну службу, єдиного кодексу адміністративних процедур, запровадження кодексу поведінки публічних службовців, звуження меж розсуду (дискреції) чиновників, вживання додаткових цільових заходів, спрямованих на зменшення вигоди й підвищення ризиків, пов'язаних з корупцією;
 - реформування судової влади, включаючи зміни в питаннях призначення суддів на посаді і їх дисциплінарної відповідальності, з метою зменшення можливостей для корупції, посилення незалежності судової влади й запобігання недоречного політичного тиску на суддів;
 - реорганізація державних засобів масової інформації;
 - оптимізація та зміцнення системи органів протидії корупції;
 - організація ефективної системи захисту осіб, що роблять заяви в порядку громадської ініціативи, та інших заходів, які заохочують громадян звертатися із заявами про корупцію та боротися з цим явищем;
 - упровадження порядку антикорупційної законодавчої експертизи всіх запропонованих законопроектів.
- Збільшення зусиль у царині громадської освіти, включаючи етичні складові, акцентуючи увагу на наймолодших громадянах України, які стануть лідерами країни у майбутньому.

Важливе значення мають: міжнародний обмін досвідом, зокрема прикладами успішного використання ефективних антикорупційних механізмів; формування партнерських зв'язків з організаціями, які ставлять перед собою подібні цілі, включаючи тих з них, які володіють відмінними навичками/професійним досвідом, з метою підвищення спроможності, створення союзів і здійснення спільних заходів, а також сприяння формуванню критичної маси в міжнародній сфері протидії корупції.

Включення потенціалу діяльності, спрямованої на зменшення корупційної активності громадян, до системи

У разі якщо в Україні не буде створено умов для розвитку соціальної, тобто політичної, економічної, правової, моральної, культури громадян, то жодні конституційні, законодавчі, судові, управлінські чи інші реформи не матимуть, зокрема, й антикорупційного ефекту.

Відтак протидію корупції шляхом розвитку соціальної, політичної, економічної, правової та моральної культури громадян необхідно визначити тим важливим чинником, без якого неможливий розвиток української нації та держави.

Отже, стає очевидним той факт, що у боротьбі з корупцією слід зосередити зусилля на засобах, які забезпечують підвищення соціальної культури громадян. Дієвим засобом протидії корупції необхідно вважати формування антикорупційної культури як складової цієї культури. Натомість інші засоби, як, наприклад, вжиття репресивних методів чи вдосконалення діяльності органів державної влади, є в сутності симптоматичними. Тому в подальшому автор буде приділяти увагу дослідженню питання морально-ідеологічних заходів запобігання та протидії корупції на державній службі.

Наук. керівн. Гордієнко Л. Ю.

Література: 1. Закон України "Про основи національної безпеки України" [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/964-15>. 2. Указ Президента України від 21 жовтня 2011 року № 1001/2011 "Про національну антикорупційну стратегію на 2011 – 2015 роки" [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001/2011>. 3. Transparency International: the global coalition against corruption. [Electronic resource]. – Access mode : <http://cpi.transparency.org/cpi2011/results/>. 4. Дослідження Transparency International за 2010 рік (Індекс сприйняття корупції) [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Нацдержслужби України. – Режим доступу : http://nads.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=442477&cat_id=25510. 5. Зелена книга державної політики / за ред. Ю. Г. Кальниша. – К. : ДП "НВЦ "Пріоритети", 2010. – 88 с.